

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Inburgerings- en rijexamen: een vergelijking waard? 'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2011

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2011). Inburgerings- en rijexamen: een vergelijking waard? 'Onder de loep'. *Les*, 29(170), 19. http://les.boomtijdschriften.nl/artikelen/LE-29-170-5_Inburgerings-%20en%20rijexamen%20een%20vergelijk.html

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Inburgerings- en rijexamen: een vergelijking waard?

Verkeersregels zijn nuttig. Want wat zou er gebeuren als iedereen naar eigen inzicht links of rechts ging rijden en er geen voorrangsregels waren? Dat zelfde geldt voor regels in het maatschappelijke - en dus ook het talige - verkeer. Het is handig om te weten of je elkaar bij het begroeten twee of drie zoenen geeft, een hand of juist geen hand. En wat je moet antwoorden op de vraag 'Hoe gaat het ermee?' Taal en verkeer hebben daarom misschien wel meer met elkaar te maken dan op het eerste gezicht lijkt. En, als we nog een stapje verder gaan: kunnen we bij het inburgeringsexamen iets leren van het rijexamen?

Wie zijn rijbewijs wil halen, meldt zich aan bij een rij-school. De redenen om te leren autorijden zijn legio, maar iedereen moet een en hetzelfde examen afleggen. Of beter gezegd examens. Want eerst is er de theorie en pas als die met goed gevolg is afgelegd, mag je voor het praktijkexamen opgaan. Er zijn er die meteen de eerste keer slagen, maar meerdere keren opgaan voor het examen is eerder regel dan uitzondering. En we weten allemaal: eenmaal in bezit van de felbegeerde roze kaart betekent nog niet dat je ook echt kunt rijden; nee, dan begint het pas!

Theorie en praktijk

Het is grappig om te zien dat er tussen het rijexamen en het inburgeringsexamen zowel verschillen als overeenkomsten bestaan. Wie zich bij een rij-school aanmeldt, kan via internet gemakkelijk te weten komen of de rij-instructeur bevoegd is om les te geven en hoe groot het slagspercentage van de rij-school is. Een inburgeraar zal die informatie niet zo snel over zijn docent Nederlands en de taalaanbieder te weten komen. Wel hebben inburgerings- en rijexamen met elkaar gemeen dat er een centraal gedeelte is en een praktijkexamen. Zou het bij de inburgering nu ook niet, net als bij het rijexamen, een goed idee zijn dat eerst de 'theorie' gehaald moet zijn alvorens voor de praktijk te mogen opgaan? Een dergelijk voorstel is eerder door Jan Hulstijn geopperd. Hij veronderstelt een 'Common Language Proficiency' (COLP), een minimaal niveau van taalvaardigheid, bestaande uit een basiswoordenschat en het kunnen toepassen van een aantal elementaire grammaticaregels, waar geen enkele taalleerder omheen kan. Het zou wel eens heel efficiënt en economisch kunnen zijn om eerst na te gaan of taal-leerders zich deze elementaire kennis hebben eigenge-maakt, alvorens met hen verder te gaan.

En of er daarbij onderscheid moet worden gemaakt tussen verschillende profielen is ook nog maar de vraag. Bij het rijexamen gebeurt dat in ieder geval niet. Terwijl daar toch ook gedifferentieerd zou kunnen worden naar kandidaten die een rijbewijs willen halen om de kinderen naar school te brengen (OGO), vrijwilligerswerk te doen in het bejaardenhuis (maatschappelijke participatie) of om hun beroep uit te oefenen (werk en ondernemerschap). Omgekeerd zal de rijexaminator er prijs op stellen om de kandidaat zelf allerlei bijzondere verrichtingen te laten uitvoeren, zoals het achteruit inparkeren of de hellingproef en zal hij geen genoegen nemen met een formulier van de buurman die beweert dat je heel goed achteruit kunt inparkeren of met een bewijs van de brugwachter dat je de hellingproef beheerst. Aan een portfolio, zoals we dat vanuit de inburgering kennen, heeft de rijexaminator geen boodschap.

Kilometers maken

In die zin zouden we bij het inburgeringsexamen misschien nog wat kunnen leren van de ervaringen bij het rijexamen: in de eerste plaats een met goed gevolg afgelegd 'theoretisch' deel voordat een verder traject wordt ingezet; in de tweede plaats het afschaffen van de profielen en in de derde plaats een echt examen in plaats van een portfolio. Of het ooit zover komt is de vraag; waar we het waarschijnlijk eerder met elkaar over eens zullen zijn is dat voor beide trajecten geldt dat het pas echt begint nadat het examen is behaald: dan moeten de kandidaten kilometers gaan maken, bij het autorijden in letterlijke en bij het gebruik van het Nederlands in figurlijke zin.